

Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών

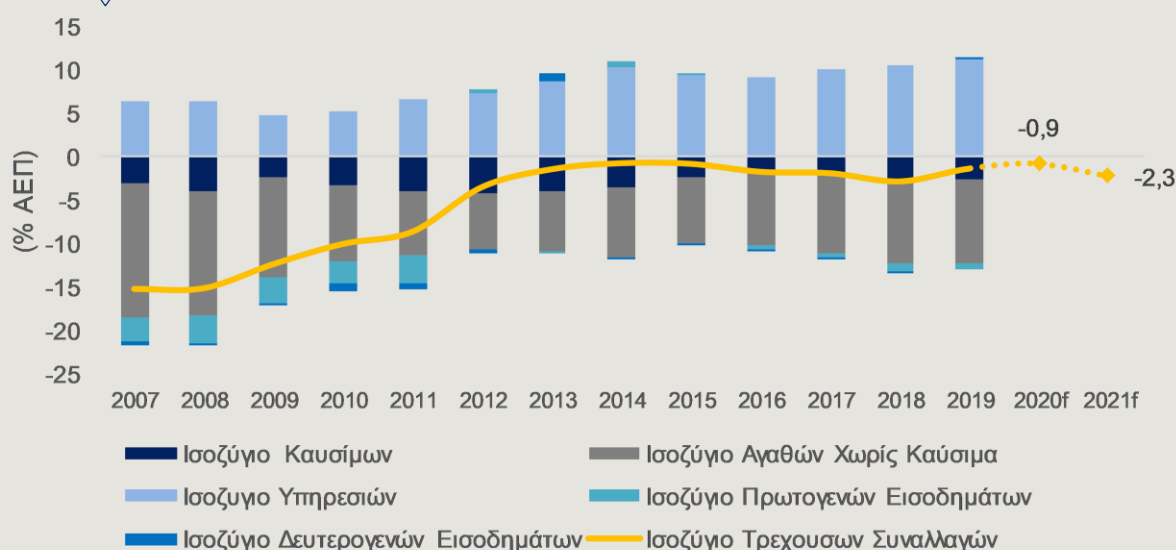
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών στην εποχή της πανδημίας: εισαγωγές, ταξιδιωτικό ισοζύγιο και τιμές πετρελαίου

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος που δημοσιεύθηκαν την προηγούμενη εβδομάδα, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών περιορίστηκε, το πρώτο τρίμηνο του 2020, κατά 5,4%. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται κυρίως στη βελτίωση του ισοζυγίου αγαθών εκτός καυσίμων, καθώς οι σχετικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 4,5%, ενώ παράλληλα οι εισαγωγές χωρίς καύσιμα μειώθηκαν σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2019, κατά 2,5%. Από την άλλη πλευρά, το ισοζύγιο υπηρεσιών, του οποίου το πλεόνασμα κατέγραψε σημαντικές ετήσιες αυξήσεις την τελευταία τριετία (2017: +10,7%, 2018: +7%, 2019: +9,4%), λόγω των υψηλών επιδόσεων του τουρισμού, επιδεινώθηκε κατά 24,6%, λόγω της χειροτέρευσης των ισοζυγίων μεταφορών και λοιπών υπηρεσιών. Αντίθετα, το ταξιδιωτικό ισοζύγιο παρουσίασε βελτίωση σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2019, καθώς οι σχετικές πληρωμές μειώθηκαν αναλογικά περισσότερο από τις αντίστοιχες εισπράξεις (-25,5% έναντι -17,1%).

Κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, ωστόσο, τόσο ο τουρισμός, όσο και οι εξαγωγές ορισμένων άλλων ελληνικών προϊόντων αναμένεται να σημειώσουν σημαντική πτώση, εξαιτίας της πανδημίας COVID-19 και της μειωμένης ζήτησης, καθώς οι πιο σημαντικοί εμπορικοί εταίροι της Ελλάδας, αλλά και οι κυριότερες χώρες προέλευσης της εισερχόμενης τουριστικής κίνησης, έχουν πληγεί σφοδρά από την πανδημία (Ιταλία, Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ). Παράλληλα, η υποτονική εγχώρια ζήτηση, η οποία με τη σειρά της αναμένεται να συμπιέσει τις εισαγωγές από το εξωτερικό, αλλά και η προβλεπόμενη πτώση των τιμών της ενέργειας (με σχετικά σταθερή αναλογία εισαγωγών και εξαγωγών καυσίμων), αναμένεται να αντισταθμίσουν εν μέρει τις συνέπειες της πτώσης των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών το 2020, το έλλειμμα του οποίου προβλέπεται ότι θα μειωθεί (Γράφημα 1).

Η εξέλιξη του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών και οι προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη διετία 2020-2021

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Προβλέψεις: European Economic Forecast, Spring 2020)

Πιο αναλυτικά, στο Γράφημα 1, απεικονίζεται η εξέλιξη του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, από το 2007 μέχρι και το 2019, καθώς και οι εαρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Economic Forecast, Spring 2020), για το τρέχον και το επόμενο έτος. Ας ανοίξουμε εδώ μία χρήσιμη παρένθεση για την εξέλιξη του κατά την προηγούμενη δεκαετία, που θα φωτίσει σημαντικά τις μελλοντικές προκλήσεις. Όπως παρατηρείται στο γράφημα, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ήταν έντονα αρνητικό πριν την κρίση του 2008, στη συνέχεια αποκλιμακώθηκε σταδιακά και σχεδόν ισοσκελίστηκε το 2014 (-0,7% του ΑΕΠ). Ο κύριος παράγοντας μείωσης του ελλείμματος του εξωτερικού τομέα, στην περίοδο των πρώτων προγραμμάτων προσαρμογής, δηλαδή μεταξύ των ετών 2007 και 2012, ήταν ο περιορισμός του ελλείμματος των αγαθών, εξαιρουμένων των καυσίμων και ειδικότερα των εισαγωγών εκτός καυσίμων, ως απόρροια των μειούμενων εισοδημάτων σε εκείνο το χρονικό διάστημα. Από το 2015 και μετά, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών επιδεινώθηκε εκ νέου και διαμορφώθηκε το 2018 σε -2,8% του ΑΕΠ, ενώ μειώθηκε πάλι το 2019 σε -1,4% του ΑΕΠ. Η συγκράτηση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών την τριετία 2017-2019, παρά την ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος και της δαπάνης για εισαγωγές, οφειλόταν σε μεγάλο βαθμό στην αύξηση του πλεονάσματος του ισοζυγίου υπηρεσιών, γεγονός που με τη σειρά του προήλθε από τις καλές επιδόσεις του τουρισμού, αλλά και του κλάδου των μεταφορών.

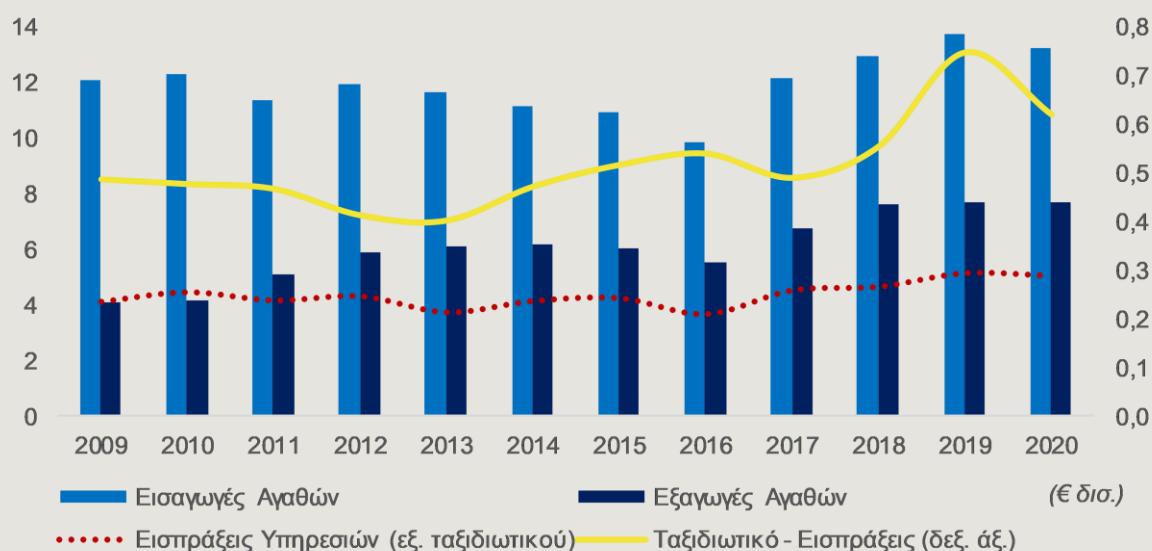
Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αναμένεται να διαμορφωθεί σε -0,9% το 2020, καθώς η πανδημία αναμένεται να πλήξει όχι μόνο τον τουρισμό και τις εξαγωγές ελληνικών προϊόντων, αλλά και τις εισαγωγές. Η υποτονική εγχώρια ζήτηση, αλλά και η διάσπαση των παγκόσμιων εφοδιαστικών αλυσίδων, λόγω του περιορισμού των μετακινήσεων, προβλέπεται ότι θα ασκήσουν πτωτικές τάσεις και στις εισαγωγές της χώρας. Ένας επιπλέον παράγοντας που αναμένεται να περιορίσει το έλλειμμα του εξωτερικού τομέα το 2020 είναι η προβλεπόμενη πτώση των τιμών της ενέργειας (εφόσον η αναλογία εισαγωγών-εξαγωγών καυσίμων παραμείνει στα ίδια περίπου επίπεδα), η οποία αποτελεί μία ακόμα συνέπεια της μειωμένης ζήτησης, λόγω της πανδημίας και των περιοριστικών μέτρων που έχουν επιβληθεί στις μετακινήσεις, σε παγκόσμιο επίπεδο. Το 2021, παράλληλα με την προβλεπόμενη ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας, στην Ελλάδα αλλά και στην Ευρωζώνη, αναμένεται ότι το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών της χώρας μας θα διαμορφωθεί στο -2,3%.

Οι ταξιδιωτικές εισπράξεις σημείωσαν την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2020, την εντονότερη πτώση που έχει καταγραφεί σε πρώτο τρίμηνο έτους από το 2009 (κίτρινη γραμμή, Γράφημα 2), ίση με 17,1%, ενώ οι εισπράξεις από μεταφορές και λοιπές υπηρεσίες συνολικά, μειώθηκαν πιο ήπια, κατά 1,8%. Ειδικότερα, τον Μάρτιο, στο τέλος του οποίου εφαρμόστηκαν οι περιορισμοί στις μετακινήσεις των πολιτών, με σκοπό την συγκράτηση της εξάπλωσης της πανδημίας COVID-19, η πτώση των ταξιδιωτικών εισπράξεων ήταν ραγδαία (-71%). Ενδεικτικά, για την πτώση της τουριστικής κίνησης και τον Απρίλιο λόγω των περιορισμών στις μετακινήσεις, είναι τα στοιχεία που ανακοίνωσε η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, σύμφωνα με τα οποία η συνολική επιβατική κίνηση (εσωτερικού - εξωτερικού) μειώθηκε κατά 99%, ενώ οι αφίξεις επιβατών εξωτερικού, αντίστοιχα, κατά 99,6%. Συνολικά, το πρώτο τετράμηνο του 2020, οι επιβάτες αεροπορικών μεταφορών στη χώρα μειώθηκαν κατά 47,8%, σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019.

Οι δυσμενείς επιπτώσεις στον τουρισμό το 2020 αναμένεται να προκύψουν ως αποτέλεσμα της διαταραχής, τόσο από την πλευρά της *ζήτησης*, λόγω των περιορισμών στις μετακινήσεις, καθώς και της πιθανής απροθυμίας πολλών τουριστών να πραγματοποιήσουν αεροπορικά ταξίδια στο άμεσο χρονικό διάστημα,

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

Εξαγωγές - Εισαγωγές Αγαθών και Εισπράξεις Υπηρεσιών, α' τρίμηνο των ετών 2009-2020

όσο και από την πλευρά της *προσφοράς*. Συγκεκριμένα, ο κλάδος των υπηρεσιών παροχής καταλύματος ήδη δέχεται πιέσεις, λόγω της διακοπής λειτουργίας (lockdown) των ξενοδοχείων και καταλυμάτων στο δεύτερο τρίμηνο του έτους, αλλά και της επιβολής υγειονομικών πρωτοκόλλων, τα οποία περιορίζουν τη δυναμικότητα των μονάδων σε κλίνες και αυξάνουν το κόστος παροχής υπηρεσιών.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τουρισμού (ETC, Quarterly Report-Q1-2020), εάν οι ταξιδιωτικοί περιορισμοί συνεχιστούν εν μέρει το καλοκαίρι, αυτό θα έχει σοβαρό αντίκτυπο στην ευρωπαϊκή, ταξιδιωτική κίνηση το 2020. Όπως φαίνεται στο Γράφημα 3, μεταξύ των επιλεγμένων χωρών, η τουριστική ροή στη Ρωσία και στην Ιταλία θα παρουσιάσουν τη μεγαλύτερη κάμψη, σε όρους ετήσιας ποσοστιαίας μεταβολής.

Συγκριτικά με άλλους ευρωπαϊκούς προορισμούς, η χώρα μας αναμένεται επίσης να υποστεί σοβαρό πλήγμα στον αριθμό των αφίξεων από το εξωτερικό, περίπου 35%. Το συγκεκριμένο ποσοστό εκτιμάται ότι θα ήταν μεγαλύτερο στην περίπτωση που η Ελληνική Κυβέρνηση δεν είχε λάβει έγκαιρα τα περιοριστικά μέτρα και δεν είχε διαμορφωθεί καλή επιδημιολογική εικόνα.

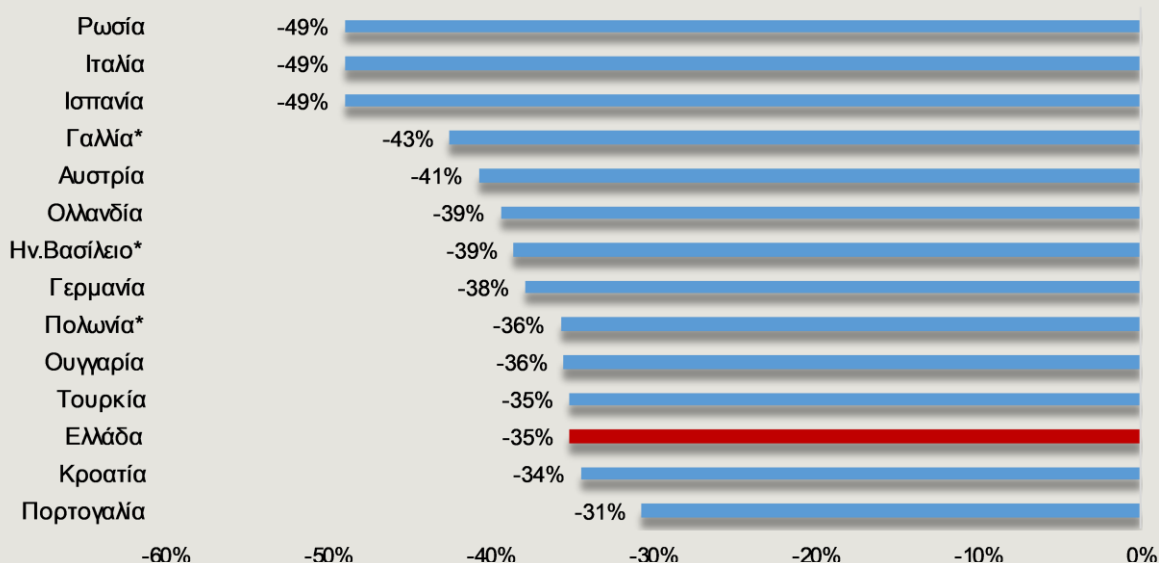
Οστόσο, άλλες έρευνες παρουσιάζουν πιο απαισιόδοξες εκτιμήσεις για τη φετινή πορεία του τουρισμού, όπως η πρόσφατη του INSETE («Η πανδημία του COVID-19 και ο ελληνικός τουρισμός», Απρίλιος 2020), που επικαλείται, μεταξύ άλλων, εκτιμήσεις της McKinsey (“Coronavirus: Airlines brace for severe turbulence April 22, 2020”), για πτώση των διεθνών πτήσεων 60% με 70% το 2020, που θα επηρεάσουν ανάλογα και τον τουρισμό παγκοσμίως. Σύμφωνα με την ίδια έρευνα, οι βασικοί παράγοντες που θα προσδιορίσουν την πορεία του τουρισμού είναι:

- (i) το πότε θα βρεθεί μια ευρέως διαθέσιμη θεραπεία, εμβόλιο ή αξιόπιστα τεστ, ώστε οι πολίτες ανά τον κόσμο να αισθανθούν πάλι ασφαλείς να ταξιδεύουν,
- (ii) η άρση των ταξιδιωτικών περιορισμών και η αποκατάσταση των αεροπορικών συνδέσεων και
- (iii) η συγκριτική επιδημιολογική εικόνα της Ελλάδας σε σχέση με άλλες χώρες.

Σε ό,τι αφορά την ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας από το 2021 και μετά, αξίζει να σημειωθεί ότι, εκτός από το πακέτο στήριξης που έχει ανακοινώσει ήδη η Ελληνική Κυβέρνηση, το ύψος του οποίου αναμένεται να φτάσει τα Ευρώ 24 δις. (Βλ. [Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων 22.5.2020](#)), αυτήν την εβδομάδα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε την πρότασή της για έκδοση κοινού χρέους, που δεν θα βαρύνει της κράτη μέλη της ΕΕ-27, αλλά τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό. Το συνολικό ποσό που αναμένεται, σύμφωνα με την πρόταση της ΕΕ, να αντληθεί από τις διεθνείς αγορές είναι Ευρώ 750 δις. και θα συνδεθεί με το νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ-27 για την περίοδο 2021-2027, ύψους Ευρώ 1,1 τρισ. Η αποπληρωμή του δε, θα πραγματοποιηθεί μακροπρόθεσμα, δηλαδή μεταξύ 2028 και 2058.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Προβλεπόμενη Μείωση της Εισερχόμενης Τουριστικής Κίνησης το 2020 σε Επιλεγμένες Χώρες (% ετήσια μεταβολή)

* Οι ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές έχουν υπολογισθεί με βάση στοιχεία εισερχόμενης ταξιδιωτικής κίνησης του 2018, ελλείψει στοιχείων του 2019.

Πηγή: ETC, UNWTO

Σημείωση:

Σύμφωνα με την πρόταση, από το ποσό αυτό, Ευρώ 500 δισ. θα αφορούν επιχορηγήσεις και Ευρώ 250 δισ. αντίστοιχα δάνεια, ενώ η Ελλάδα εκτιμάται ότι θα αντλήσει συνολικά Ευρώ 32 δισ. (Ευρώ 22,5 δισ. σε επιχορηγήσεις, Ευρώ 9,4 δισ. σε δάνεια). Ειδικά για την επόμενη τετραετία (2021-2024) οι επιχορηγήσεις που αναμένεται να λάβει η χώρα μας εκτιμώνται σε 3% του ΑΕΠ, ετησίως. Θα πρέπει να σημειωθεί, ωστόσο, ότι τις επόμενες εβδομάδες θα ακολουθήσουν διαπραγματεύσεις επί της πρότασης της ΕΕ. Επιπροσθέτως, τα κράτη-μέλη, προκειμένου να λάβουν τα ποσά που τους αναλογούν, θα πρέπει να υποβάλλουν σχέδια ανασυγκρότησης των οικονομιών τους, τα οποία θα πρέπει να είναι συμβατά με τις προτεραιότητες της ΕΕ-27, δηλαδή την ενίσχυση των πολιτικών για την προστασία του περιβάλλοντος, την ψηφιακή μετάβαση και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των οικονομιών της ΕΕ-27 σε μελλοντικές κρίσεις. Επιπλέον, τα ποσά θα πρέπει να στραφούν σε δαπάνες που θα αφορούν:

- τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης, τα οποία τα κράτη-μέλη θα καταρτίσουν με βάση τις επενδυτικές και μεταρρυθμιστικές τους προτεραιότητες,
- τη στήριξη υγιών επιχειρήσεων μέσα από κεφαλαιακή ενίσχυση, κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων και ενίσχυση της στρατηγικής αυτονομίας της ευρωπαϊκής οικονομίας,
- δράσεις πρόληψης και προετοιμασίας της ΕΕ-27 έναντι μελλοντικών υγειονομικών κρίσεων.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΓΚΥΡΙΑ

Εξελίξεις στο Ισοζύγιο Πληρωμών και στην Ταξιδιωτική Κίνηση

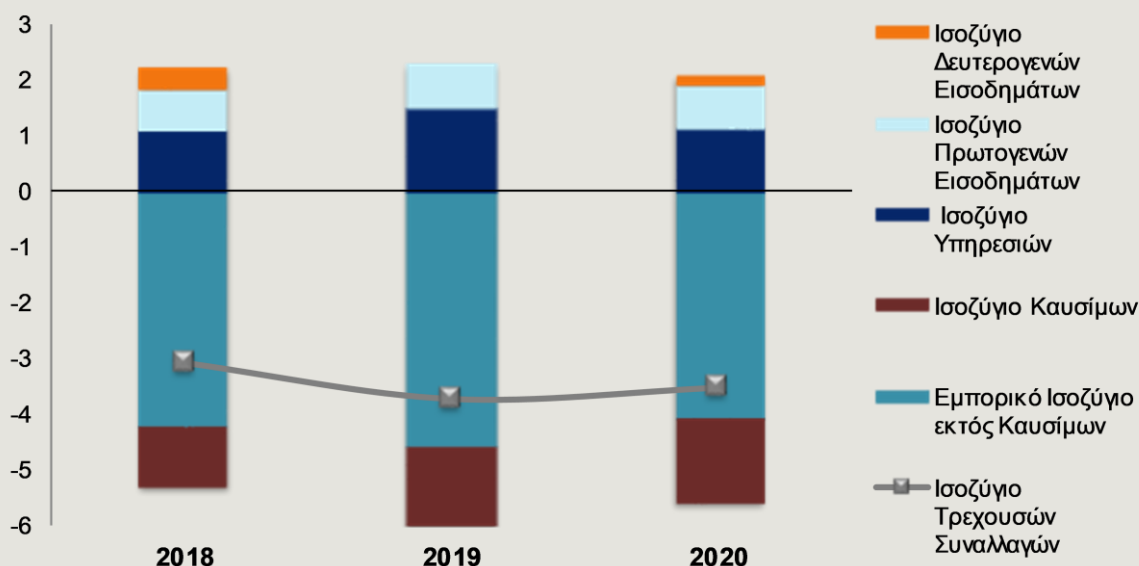
Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, το πρώτο τρίμηνο του 2020, το έλλειμμα του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών διαμορφώθηκε σε Ευρώ 3,5 δισ., μειωμένο κατά Ευρώ 201 εκατ. ή 5,4%, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019. Η μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών οφείλεται, κυρίως, στη βελτίωση των ισοζυγίων αγαθών και δευτερογενών εισοδημάτων, η οποία υπεραντισταθμισε την επιδείνωση των ισοζυγίων υπηρεσιών και πρωτογενών εισοδημάτων (Γράφημα 4).

Αναλυτικότερα, το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών σημείωσε μείωση κατά Ευρώ 405,4 εκατ. ή 6,8%, σε ετήσια βάση, λόγω της αντίστοιχης μείωσης του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών εκτός πλοίων και καυσίμων, κατά Ευρώ 461 εκατ. και του ελλείμματος πλοίων κατά Ευρώ 41,6 εκατ., ενώ το έλλειμμα του ισοζυγίου καυσίμων αυξήθηκε κατά Ευρώ 97,2 εκατ.

Οι εισαγωγές αγαθών, την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2020, μειώθηκαν συνολικά κατά 3,3%, σε σχέση με το ίδιο διάστημα πέρυσι και ανήλθαν σε Ευρώ 13,2 δισ. Η εν λόγω μείωση προήλθε, κυρίως, από τη μείωση

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών, Ιανουάριος-Μάρτιος (€ δισ.)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

των εισαγωγών καυσίμων (-5,6%), αλλά και από τη μείωση των εισαγωγών αγαθών εκτός καυσίμων και πλοίων (-1,9%). Επιπλέον, οι εισαγωγές πλοίων μειώθηκαν κατά 52,9% και διαμορφώθηκαν σε Ευρώ 50,1 εκατ., κατέχοντας, όμως, μικρό μερίδιο στις συνολικές εισαγωγές αγαθών. Από την άλλη πλευρά, οι εξαγωγές αγαθών μειώθηκαν οριακά, κατά 0,6% και διαμορφώθηκαν σε Ευρώ 7,7 δισ., ενώ την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2019 είχαν αυξηθεί κατά 1,0%, σε ετήσια βάση. Η μείωση των συνολικών εξαγωγών αγαθών προήλθε, κυρίως, από τη μείωση των εξαγωγών καυσίμων, κατά 13,9%, έναντι ετήσιας μείωσης 6,7% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, ενώ και οι εξαγωγές πλοίων μειώθηκαν κατά 47,7% και διαμορφώθηκαν σε Ευρώ 16 εκατ. (Πίνακας 1). Αντίθετα, οι εξαγωγές αγαθών χωρίς πλοία και καύσιμα αυξήθηκαν κατά 4,8%, το πρώτο τρίμηνο του 2020.

Το πλεόνασμα στο ισοζύγιο υπηρεσιών μειώθηκε κατά 24,6%, σε ετήσια βάση, το πρώτο τρίμηνο του 2020, φτάνοντας σε Ευρώ 1,1 δισ., εξέλιξη η οποία οφείλεται, κυρίως, στην αύξηση των πληρωμών για υπηρεσίες μεταφορών (+8,7%, σε ετήσια βάση) και λοιπών υπηρεσιών (+6,1%, σε ετήσια βάση). Συνολικά, οι πληρωμές για υπηρεσίες αυξήθηκαν κατά 3,4%, παρά τη μείωση των πληρωμών για ταξιδιωτικές υπηρεσίες (-25,5%, σε ετήσια βάση), ενώ οι αντίστοιχες εισπράξεις μειώθηκαν κατά 3,7%. Συγκεκριμένα, παρατηρήθηκε μείωση των εισπράξεων από ταξιδιωτικές υπηρεσίες (συμπεριλαμβανομένης της κρουαζιέρας) κατά 17,1%, ενώ οι εισπράξεις από υπηρεσίες μεταφορών μειώθηκαν κατά 0,9% (Πίνακας 1). Σημειώνεται ότι οι εισπράξεις από ταξιδιωτικές υπηρεσίες είχαν αυξηθεί το αντίστοιχο διάστημα του 2019, κατά 34,8%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Εξέλιξη Ισοζυγίων Αγαθών και Υπηρεσιών, Ιανουάριος-Μάρτιος 2020

σε € εκατ.	2020	2020/2019 (% ΕΤ. ΜΕΤ.)	σε € εκατ.	2020	2020/2019 (% ΕΤ. ΜΕΤ.)
Ισοζύγιο Αγαθών	-5.594,3	-6,8%	Ισοζύγιο Υπηρεσιών	1.128,2	-24,6%
Εξαγωγές Αγαθών	7.651,4	-0,6%	Εισπράξεις	5.642,8	-3,7%
Καύσιμα	1.847,3	-13,9%	Ταξιδιωτικό	619,1	-17,1%
Πλοία	16,0	-47,7%	Μεταφορές	3.928,2	-0,9%
Εξαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία	5.788,2	4,8%	Λοιπές Υπηρεσίες	1.095,5	-4,8%
Εξαγωγές χωρίς καύσιμα	5.804,1	4,5%			
Εισαγωγές Αγαθών	13.245,7	-3,3%	Πληρωμές	4.514,6	3,4%
Καύσιμα	3.368,5	-5,6%	Ταξιδιωτικό	433,7	-25,5%
Πλοία	50,1	-52,9%	Μεταφορές	2.811,2	8,7%
Εισαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία	9.827,0	-1,9%	Λοιπές Υπηρεσίες	1.269,7	6,1%
Εισαγωγές χωρίς καύσιμα	9.877,2	-2,5%			
Ισοζύγιο πλοίων	-34,1	-54,9%	Ταξιδιωτικό Ισοζύγιο	185,4	12,6%
Ισοζύγιο Καυσίμων	-1.521,2	6,8%	Ισοζύγιο Μεταφορών	1.117,0	-18,9%
Ισοζ. Αγαθών εκτός καυσ. και πλοίων	-4.038,9	-10,2%	Ισοζύγιο Λοιπών Υπηρεσιών	-174,2	273,6%

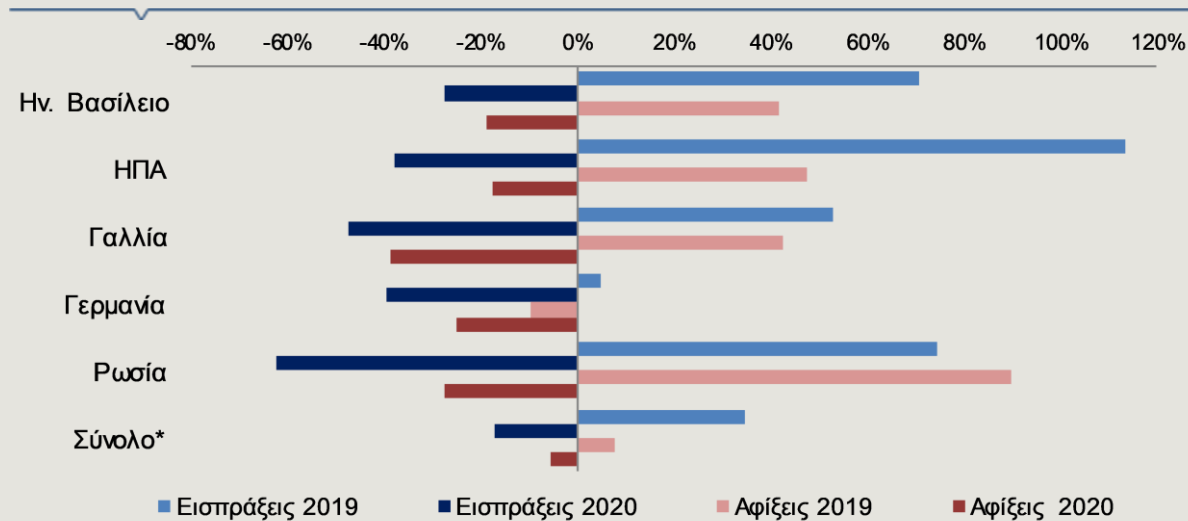
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Ανά χώρα προέλευσης, οι εισπράξεις από κατοίκους χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ-27) μειώθηκαν σημαντικά, κατά 26,9%, σε ετήσια βάση, το πρώτο τρίμηνο του 2020. Επιπλέον, παρατηρήθηκε μείωση των εισπράξεων και από τους κατοίκους χωρών εκτός ΕΕ-27 (-7,8%). Ετήσια μείωση σημειώθηκε στις εισπράξεις από όλες τις χώρες για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία. Πιο συγκεκριμένα, ετήσια μείωση σημειώθηκε στις ταξιδιωτικές εισπράξεις από την Γαλλία (-47,2%), την Ρωσία (-62,1%), την Γερμανία (-39,4%), τις ΗΠΑ (-37,7%) καθώς και από το Ηνωμένο Βασίλειο (-27,4%) (Γράφημα 5). Παράλληλα, την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2020, ο αριθμός των τουριστών που επισκέφτηκαν τη χώρα μας μειώθηκε κατά 5,6%, σε ετήσια βάση, φτάνοντας τα 1,8 εκατ. Αντίθετα, το πρώτο τρίμηνο του 2019, οι αφίξεις των τουριστών είχαν αυξηθεί κατά (+7,8%), σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2018. Η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση από τις χώρες της ΕΕ-27 μειώθηκε κατά 3%, ενώ μείωση κατά 7,9% κατέγραψαν οι τουριστικές αφίξεις από τις χώρες εκτός ΕΕ-27. Σημαντική ετήσια μείωση σημειώθηκε στις αφίξεις από την Γαλλία (-38,5%), οι οποίες το πρώτο τρίμηνο του 2019 είχαν αυξηθεί κατά (42,8%), σε σύγκριση με το διάστημα Ιανουαρίου-Μαρτίου 2018. Επίσης, μείωση κατά 25,1% κατέγραψαν οι αφίξεις από την Γερμανία, κατά 18,6% από το Ηνωμένο Βασίλειο, κατά 27,5% από την Ρωσία και κατά 17,6% από τις ΗΠΑ (Γράφημα 5).

Ως προς το ισοζύγιο των πρωτογενών εισοδημάτων, αυτό παρουσίασε πλεόνασμα ύψους Ευρώ 756,4 εκατ., χαμηλότερο, όμως, σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο πέρυσι (Ευρώ 794,9 εκατ.), ενώ το ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων κατέγραψε πλεόνασμα ύψους Ευρώ 174,8 εκατ., έναντι ελλείμματος Ευρώ 26,6 εκατ., την αντίστοιχη περίοδο του 2019. Τέλος, το πλεόνασμα στο ισοζύγιο κεφαλαίων διαμορφώθηκε σε Ευρώ 256,5 εκατ., έναντι Ευρώ 186,7 εκατ., το τρίμηνο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2019.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Εξέλιξη Τουριστικών Αφίξεων και Εισπράξεων ανά Χώρα Προέλευσης, Ιανουάριος-Μάρτιος (ετήσια % μεταβολή)

(*) Το σύνολο των εισπράξεων συμπεριλαμβάνει και τις εισπράξεις από κρουαζιέρες.

Πηγή:
Τράπεζα της
Ελλάδος

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η αντιμετώπιση της πανδημικής κρίσης ενδέχεται να οδηγήσει σε ένα πρωτοφανές παγκόσμιο χρέος

Η επίδραση του lockdown στο ΑΕΠ των κρατών-μελών του ΟΟΣΑ

Η επιβολή απαγόρευσης της κυκλοφορίας (lockdown), για τον περιορισμό εξάπλωσης της πανδημίας COVID-19 σε όλο τον κόσμο, άφησε ήδη το πρώτο της αποτύπωμα στο πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) των 37 κρατών-μελών του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), καθώς, σύμφωνα με τις προσωρινές εκτιμήσεις, μειώθηκε κατά 1,8%, στο πρώτο τρίμηνο του 2020, σημειώνοντας τη μεγαλύτερη πτώση από το 2009. Η οικονομική συρρίκνωση έλαβε χώρα, καθώς οι κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο υιοθέτησαν μέτρα αναστολής της οικονομικής δραστηριότητας για τον περιορισμό της εξάπλωσης του κορωνοϊού. Ένας από τους κύριους στόχους των κυβερνήσεων ήταν να αποφευχθεί η κατάρρευση των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης, τα οποία κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν προβλήματα όπως η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού, η ενίσχυση του ιατρικού εξοπλισμού και οι προμήθειες υγειονομικού υλικού. Αξίζει να σημειωθεί ότι, μεταξύ των βασικότερων επτά οικονομιών του ΟΟΣΑ, το ΑΕΠ μειώθηκε σημαντικά στην Γαλλία και στην Ιταλία (κατά -5,8% και -4,7% αντίστοιχα), όπου τα μέτρα ήταν πιο αυστηρά και εφαρμόστηκαν με καθυστέρηση. Το ΑΕΠ μειώθηκε επίσης απότομα στον Καναδά, στην Γερμανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο (κατά -2,6%, -2,2% και -2,0%, αντίστοιχα). Στις Ηνωμένες Πολιτείες, η συρρίκνωση του ΑΕΠ ήταν λιγότερο δραματική (κατά -1,2%), καθώς πολλές Πολιτείες εισήγαγαν το μέτρο «παραμονή στο σπίτι» στα τέλη Μαρτίου, ενώ στην Ιαπωνία, όπου τα μέτρα περιορισμού ήταν λιγότερο αυστηρά, το ΑΕΠ μειώθηκε κατά μόλις 0,9%, στο πρώτο τρίμηνο του 2020. Στη Ζώνη του Ευρώ και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το ΑΕΠ μειώθηκε κατά -3,8% και -3,3%, αντίστοιχα. Σύμφωνα με την IHS Markit, η παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα θα συρρικνωθεί κατά 5,5% το 2020, καταγράφοντας τριπλάσιες ζημιές από εκείνες που σημειώθηκαν στην οικονομική κρίση του 2008-09.

Οι συνέπειες των μέτρων ενίσχυσης της οικονομικής δραστηριότητας

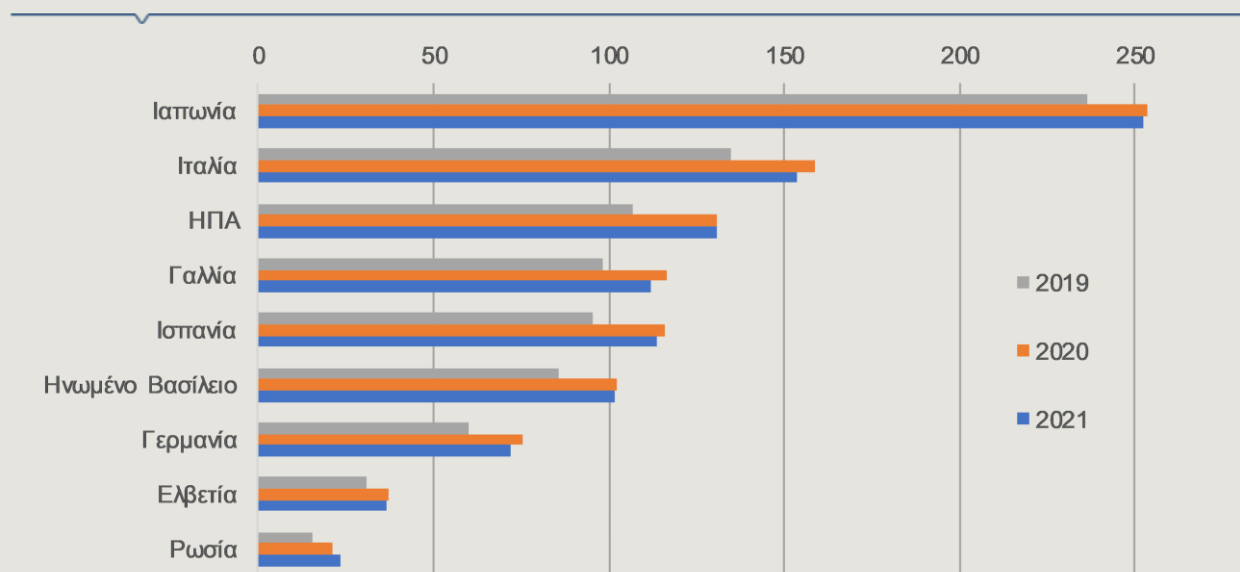
Παρόλο που οι εθνικές κυβερνήσεις προέβησαν σε μέτρα ενίσχυσης της δημοσιονομικής και της νομισματικής πολιτικής με στόχο την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας, τα μέτρα περιορισμού που

υιοθετήθηκαν εν μέσω της πανδημικής κρίσης θα συνεχίσουν να επηρεάζουν το παγκόσμιο ΑΕΠ σε όλη τη διάρκεια του 2020.

Οι κεντρικές τράπεζες και οι εθνικές κυβερνήσεις ανά τον κόσμο έχουν αποδεσμεύσει μέχρι σήμερα σημαντικά κεφάλαια, μέσω της έκδοσης ομολόγων και της αύξησης των δαπανών του προϋπολογισμού, προκειμένου να μετριάσουν την επίδραση μιας παγκόσμιας ύφεσης. Ωστόσο, οι παρεμβάσεις αυτές, μολονότι κρίνονται αναγκαίες στην τρέχουσα συγκυρία, θα προκαλέσουν τη συσσώρευση ακόμη μεγαλύτερου χρέους σε χώρες, που ήδη προσπαθούν να απεγκλωβιστούν από τα επακόλουθα της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008-09. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην πρόσφατη έκθεσή της (European Commission, Spring 2020 Economic Forecast), προβλέπει σημαντική αύξηση του δημόσιου χρέους, ως ποσοστό του ΑΕΠ, για το 2020 και παραμονή στα ίδια ή σε ελαφρά χαμηλότερα επίπεδα το 2021, καθώς οι οικονομίες θα αρχίσουν να ανακάμπτουν (Γράφημα 6). Επιπλέον, σύμφωνα με στοιχεία του Διεθνούς Χρηματοπιστωτικού Ινστιτούτου (Institute of International Finance – IIF), η παγκόσμια συσσώρευση χρέους έχει επιταχυνθεί σημαντικά το πρώτο πεντάμηνο του 2020, καθώς έχει υπερβεί τα 14 τρισ. δολάρια, σχεδόν διπλάσια από το επίπεδο που είχε καταγραφεί στην αντίστοιχη περίοδο του 2019. Αν και όλοι οι τομείς (χρηματοπιστωτικός τομέας, νοικοκυριά, μη χρηματοπιστωτικός τομέας, κυβερνήσεις) συσσωρεύουν περισσότερο χρέος, η σημειωθείσα άνοδος αποδίδεται σε σημαντικό βαθμό στην απότομη αύξηση του κρατικού δανεισμού. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι, μόνο τον Απρίλιο, οι εκδόσεις δημόσιου χρέους άγγιξαν το ιστορικά υψηλό των 2,6 τρισ. δολαρίων, όταν ο μέσος μηνιαίος όρος το 2019 ήταν 1 τρισ. δολάρια, ενώ περίπου 1,5 τρισ. δολάρια εξ' αυτών αφορούν κρατικό δανεισμό των Ηνωμένων Πολιτειών. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του IIF, το χρέος της γενικής κυβέρνησης των ΗΠΑ (ομοσπονδιακές, πολιτειακές και τοπικές κυβερνήσεις) θα αυξηθεί από 102% του ΑΕΠ το 2019 σε άνω του 120% το 2020, ενώ θα ξεπεράσει το 140% το 2025. Ωστόσο, οι εκτιμήσεις είναι δυσσιώνες και για την πορεία του συνολικού παγκόσμιου χρέους (ιδιωτικού και δημόσιου), καθώς εκτιμάται ότι θα υπερβεί τα 325 τρισ. δολάρια το 2025, καταγράφοντας μια άνοδο περί το 30% έναντι 255 τρισ. δολαρίων το 2019. Οι ΗΠΑ και η Κίνα είναι πιθανό να αντιπροσωπεύουν το 75% της προβλεπόμενης αύξησης του παγκόσμιου χρέους έως το 2025.

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

Χρέος επιλεγμένων κρατών ως ποσοστό % του ΑΕΠ, 2020-21: προβλέψεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Κίνα έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αύξηση του παγκόσμιου χρέους

Η Κίνα αποτελεί μια ιδιαίτερη περίπτωση, καθώς έχει συμβάλει κατά 40% στην αύξηση του παγκόσμιου χρέους από το 2007. Η αύξηση του συνολικού χρέους της Κίνας μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 ήταν άκρως εντυπωσιακή, καθώς σε μια δεκαετία, από περίπου 172% επί του ΑΕΠ ξεπέρασε το 300%, το 2019. Οι εμπειρογνώμονες του IIF εκτιμούν ότι ο δείκτης χρέους προς ΑΕΠ της Κίνας σημείωσε θεαματική άνοδο στο πρώτο τρίμηνο του 2020, ξεπερνώντας το 317%, ήτοι 17 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερα από τη συνολική επίδοση του 2019. Αυτή η ταχεία αύξηση σηματοδοτεί τη μεγαλύτερη τριμηνιαία αύξηση που έχει καταγραφεί ιστορικά, αντανakλώντας τόσο τη συρρίκνωση του ΑΕΠ (τα δύο τρίτα της αύξησης του χρέους προς το ΑΕΠ), όσο και την άνοδο του δανεισμού (το ένα τρίτο της αύξησης). Παράλληλα, η Κίνα είναι πλέον ο μεγαλύτερος πιστωτής του κόσμου σε χώρες χαμηλού εισοδήματος.

Ωστόσο, ο δανεισμός της Κίνας προς το εξωτερικό δεν είναι διαφανής για διάφορους λόγους:

- Η κινεζική κυβέρνηση δεν έχει δημοσιεύσει μέχρι σήμερα ανάλυση της δραστηριότητας δανεισμού που έχει στο εξωτερικό.
- Η Κίνα δεν είναι μέλος του Paris Club (που συντονίζει την αναδιάρθρωση των κρατικών χρεών) ή του Συστήματος Αναφοράς Πιστωτών του ΟΟΣΑ που μοιράζεται δεδομένα σχετικά με τις διμερείς ροές δανεισμού και εμπορικών πιστώσεων.
- Οι πάροχοι δεδομένων εμπορικής δραστηριότητας και οι οργανισμοί αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας εστιάζουν στο δανεισμό των ιδιωτικών τραπεζών και στις εκδόσεις ομολόγων.

Η αύξηση του χρέους θα έχει επιπτώσεις τόσο σε υψηλού, όσο και σε χαμηλού εισοδήματος χώρες

Η πανδημική κρίση μας οδηγεί εκ νέου στην παγίδα της αργής οικονομικής μεγέθυνσης, από την οποία είχαμε σταδιακά αρχίσει να απομακρυνόμαστε από το 2016. Προς το παρόν, με την παγκόσμια οικονομία να βιώνει, όπως εκτιμούν οι περισσότεροι διεθνείς οργανισμοί, μια συρρίκνωση 5%-6% το 2020, ο πρόσθετος δανεισμός και οι δημόσιες δαπάνες είναι μονόδρομος.

Ο παγκόσμιος δείκτης χρέους προς ΑΕΠ, σύμφωνα με τα στοιχεία του IIF, μπορεί να αυξηθεί κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες σε 342%, εξαιτίας της οικονομικής συρρίκνωσης και το διπλασιασμό του δημόσιου δανεισμού από το 2019. Ωστόσο, η εκτίναξη του χρέους δεν θα έχει επιπτώσεις μόνο στις χαμηλού εισοδήματος οικονομίες. Αναμφίβολα τα μεγαλύτερα προβλήματα θα υπάρξουν στις υπερχρεωμένες οικονομίες, όπως η Ζάμπια, που είχε ήδη τεθεί υπό πίεση και πριν την εξάπλωση της πανδημίας, αλλά και στις σχετικά εύπορες, όπως η Ιταλία. Ωστόσο, προβλήματα θα υπάρξουν και στις πλουσιότερες οικονομίες. Το αυξανόμενο χρέος θα μπορούσε να συμβάλει στην απώλεια της πιστοληπτικής διαβάθμισης AAA της Γερμανίας και των Ηνωμένων Πολιτειών, ενώ οι κυβερνήσεις θα στηρίζονται όλο και περισσότερο στις κεντρικές τράπεζες για να διατηρήσουν το κόστος δανεισμού υπό έλεγχο ή ακόμη και να χρηματοδοτήσουν άμεσα τις δαπάνες τους για τα επόμενα χρόνια.

Αξίζει να τονιστεί ότι αν και πολλές κυβερνήσεις έχουν εισαγάγει πρόσθετα μέτρα δημοσιονομικού χαρακτήρα, το μέγεθος των οποίων κυμαίνεται μεταξύ 1%-6% του ΑΕΠ, ενδεχομένως αυτά να υπερκεραστούν από την άνοδο του δημόσιου χρέους.

Τα προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης δεν αποτελούν πανάκεια

Τα χαμηλά επιτόκια θα επιτρέψουν σε ορισμένες χώρες να επιβιώσουν με υψηλότερο χρέος. Η ικανότητα ελέγχου των επιτοκίων και η παραμονή τους σε χαμηλά επίπεδα αποτελεί βασική παράμετρο για τη διατήρηση του κόστους εξυπηρέτησης του χρέους. Η τάση θα επιταχυνθεί στις Ηνωμένες Πολιτείες και στην Ευρώπη, με τις κεντρικές τράπεζες, μέσω των προγραμμάτων ποσοτικής χαλάρωσης, να απορροφούν μεγάλο μέρος του υπερβολικού χρέους. Ωστόσο, σε ορισμένες χώρες, ο μέσος ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ έχει μειωθεί πολύ κάτω από τα επιτόκια για μεγάλο χρονικό διάστημα, γεγονός που σημαίνει ότι οι δείκτες χρέους αυξάνονταν και πριν την εμφάνιση της πανδημίας. Η Ιταλία, για παράδειγμα, δεν επωφελήθηκε από πέντε έτη χαμηλών επιτοκίων. Το χρέος της Ιταλίας, περίπου στο 135% του ΑΕΠ, είναι πιθανό να αυξηθεί και να υπερβεί ακόμα και το 160% -αυτά τα επίπεδα δε θεωρούνται βιώσιμα, οπότε απαιτείται ταχεία ανάπτυξη ή αμοιβαία αλληλεξάρτηση χρέους. Οι κεντρικές τράπεζες σε περίπου δώδεκα αναδυόμενες οικονομίες έχουν ξεκινήσει τα δικά τους προγράμματα ποσοτικής χαλάρωσης. Ωστόσο, χωρίς μεγάλες εγχώριες αποταμιεύσεις, οι περισσότερες εκ των αναδυόμενων οικονομιών βασίζονται σε ξένους επενδυτές για την κάλυψη των ελλειμμάτων του ισοζυγίου πληρωμών και της στήριξης των εθνικών τους νομισμάτων.

Σχεδόν στο σύνολο των χωρών που περιγράφονται από το ΔΝΤ ως «προηγμένες οικονομίες», οι δείκτες χρέους προς ΑΕΠ ήταν υψηλότεροι τα τελευταία χρόνια συγκριτικά με την τελευταία παγκόσμια ύφεση, η οποία ξεκίνησε στα τέλη του 2007 και διήρκεσε μέχρι τα μέσα του 2009. Μολονότι υπάρχουν διαφορετικές απόψεις σχετικά με το πότε το δημόσιο χρέος θεωρείται μη βιώσιμο, ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ από μόνος του δεν καθορίζει το επίπεδο κινδύνου μιας χώρας. Η Ιαπωνία και οι ΗΠΑ, για παράδειγμα, έχουν από τους υψηλότερους δείκτες χρέους προς ΑΕΠ στον κόσμο, αλλά οι οργανισμοί αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας δίνουν και στις δύο γενικά υψηλή πιστοληπτική διαβάθμιση, καθώς προσμετράται η ικανότητα και η προθυμία της χώρας να εξοφλήσει τις υποχρεώσεις της. Λαμβανομένου υπόψη ότι το δημόσιο χρέος στις περισσότερες χώρες έχει φθάσει σε υψηλά επίπεδα βάσει ιστορικών προτύπων, η πανδημική κρίση του COVID-19, η οποία συγκλονίζει τη διεθνή κοινότητα, απαιτεί τη λήψη τολμηρών μεταρρυθμίσεων στη διαχείριση του κρατικού χρέους, καθώς πολλές αναδυόμενες και αναπτυσσόμενες οικονομίες σύντομα θα δηλώσουν αδυναμία στην καταβολή των υποχρεώσεών τους.

Αγορά Κατοικίας

Οι πωλήσεις υφιστάμενων (μη νεόδμητων) κατοικιών, οι οποίες συνιστούν περίπου το 87% των συνολικών πωλήσεων κατοικιών, μειώθηκαν, σε μηνιαία βάση, τον Απρίλιο, κατά 17,8%, έναντι μικρότερης μείωσης κατά 8,5%, τον προηγούμενο μήνα, με αποτέλεσμα να διαμορφωθούν στα 4,33 εκατ. (σε ετησιοποιημένη βάση). Η μέτρηση του Απριλίου, αν και η χαμηλότερη από τον Σεπτέμβριο 2011, ήταν ελαφρώς ανώτερη των εκτιμήσεων της αγοράς που ανέμενε λιγότερες πωλήσεις υφιστάμενων κατοικιών, ενώ η σημαντική μηνιαία μείωση (η μεγαλύτερη από τον Ιούλιο 2010) αποδίδεται στην πτώση της οικονομικής δραστηριότητας, ως απόρροια των περιοριστικών μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της πανδημίας του COVID-19. Σε ετήσια βάση, οι πωλήσεις υφιστάμενων κατοικιών κατέγραψαν σημαντική μείωση, μετά από εννέα διαδοχικούς μήνες ανόδου, κατά 16,6%. Το απόθεμα υφιστάμενων κατοικιών διαμορφώθηκε, τον Απρίλιο, σε 1,47 εκατ. κατοικίες, έναντι 1,49 εκατ. κατοικιών τον Μάρτιο. Σημειώνεται ότι, κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2019, το απόθεμα υφιστάμενων κατοικιών είχε καταγράψει έντονα πτωτική πορεία, ενώ, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2020, παρουσίασε ελαφρά ανοδικές τάσεις.

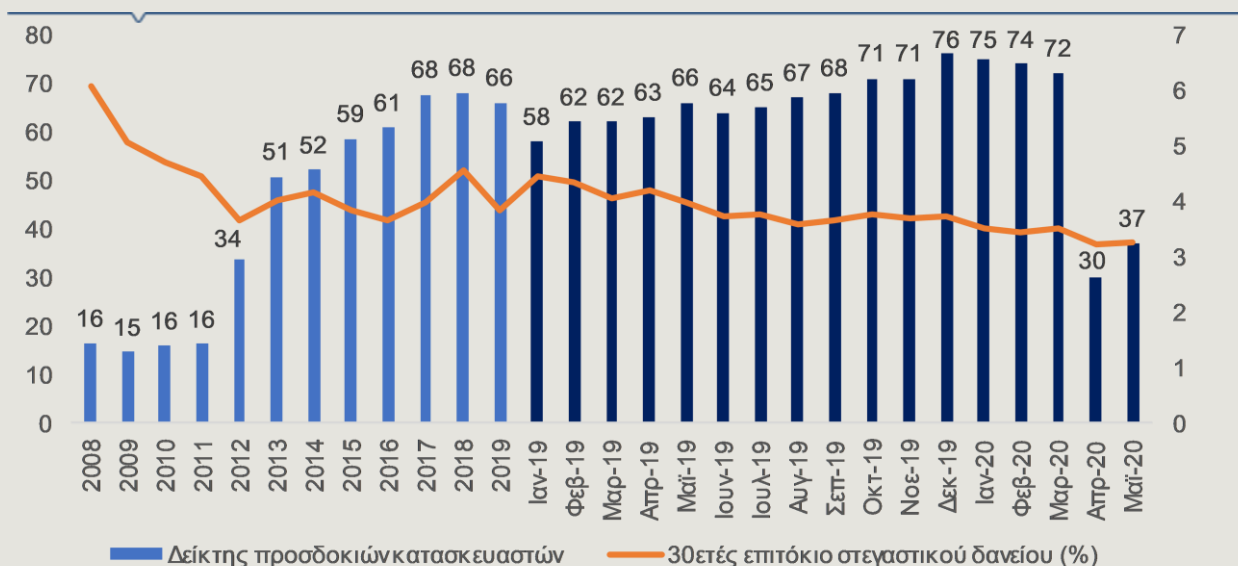
Οι ευνοϊκές συνθήκες που επικράτησαν, κατά το προηγούμενο διάστημα, στη στεγαστική αγορά των ΗΠΑ έχουν μεταβληθεί, καθώς:

- Οι συνθήκες στην αγορά εργασίας έχουν επιδεινωθεί ραγδαία. Το ποσοστό της ανεργίας ανήλθε από 4,4%, τον Μάρτιο, στο 14,7%, τον Απρίλιο, το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας που έχει καταγραφεί στα χρονικά της έρευνας (από τον Ιανουάριο 1948). Επισημαίνεται ότι, κατά την περίοδο Σεπτέμβριος 2019 – Φεβρουάριος 2020, το ποσοστό ανεργίας κυμαινόταν στο εύρος 3,5%-3,6%, καταγράφοντας επιδόσεις που αποτελούν χαμηλό 50 ετών. Το χαμηλό ποσοστό της ανεργίας δημιούργησε τις προϋποθέσεις για ανοδικές μισθολογικές πιέσεις, ενώ η αύξηση των εισοδημάτων συνέβαλε στην ενίσχυση του αγοραστικού ενδιαφέροντος στην αγορά κατοικίας. Ωστόσο, οι προοπτικές της αγοράς εργασίας αναμένονται ιδιαίτερα δυσμενείς, περισσότερο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην πρόσφατη έκθεσή της (European Commission, Spring 2020 Economic Forecast), εκτιμά ότι το μέσο ποσοστό ανεργίας αναμένεται να διαμορφωθεί στο 9,2% το 2020, για να υποχωρήσει στο 7,6%, το 2021. Η δραματική επιδείνωση της αγοράς εργασίας αναμένεται να επηρεάσει βραχυπρόθεσμα δυσμενώς και το αγοραστικό ενδιαφέρον στην αγορά κατοικίας.

- Αντίθετα, τα χαμηλά επιτόκια εξακολουθούν να λειτουργούν υποστηρικτικά. Κατά τη διάρκεια του 2019, οι ανησυχίες για την πορεία της παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης, η αβεβαιότητα σχετικά με το εμπόριο και η χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) άσκησαν πτωτική πίεση στα επιτόκια των στεγαστικών δανείων, διακόπτοντας την ανοδική τάση που επικράτησε κατά την τριετία 2016-2018. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με την ομοσπονδιακή εταιρεία στεγαστικών δανείων των ΗΠΑ, Freddie Mac, το μέσο επιτόκιο στεγαστικού δανείου 30ετούς διάρκειας, υποχώρησε, το πρώτο τρίμηνο του έτους, στο 3,5%, από 3,7%, το τέταρτο τρίμηνο του 2019, ενώ τον Απρίλιο υποχώρησε περαιτέρω, στο 3,3%, διατηρώντας την πτωτική πορεία που παρουσιάζει από τα τέλη του 2018. Η ιδιαίτερα διευκολυντική νομισματική πολιτική που έχει υιοθετήσει η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) από το

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

ΗΠΑ: Δείκτης προσδοκιών κατασκευαστών ακινήτων (NAHB, μέσος όρος περιόδου) και επιτόκιο 30ετούς στεγαστικού δανείου

Πηγή:
National
Association of
Home Builders,
Freddie Mac

ξέσπασμα της πανδημίας, προσδοκάται ότι θα διατηρήσει τα επιτόκια των στεγαστικών δανείων σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα.

Όσον αφορά στις προοπτικές της αγοράς κατοικίας, όπως αντικατοπτρίζονται στο δείκτη προσδοκιών των κατασκευαστικών επιχειρήσεων (Nahb Housing Market Index), έχουν επηρεαστεί αρνητικά από τη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας, καθώς ο εν λόγω δείκτης κατέγραψε σημαντική πτώση το δίμηνο Απρίλιος-Μάιος. Ειδικότερα, ο δείκτης διαμορφώθηκε τον Μάιο στις 37 μονάδες, από 30 μονάδες, τον Απρίλιο και 72 μονάδες, τον Μάρτιο, ενώ, για το σύνολο του 2019, ο μέσος όρος του δείκτη διαμορφώθηκε στις 66 μονάδες, από 68 μονάδες το 2018 (Γράφημα 7). Επιπλέον, η Freddie Mac εκτιμά ότι οι συνολικές πωλήσεις κατοικιών αναμένεται να μειωθούν από 6,0 εκατ. το 2019, σε 5,1 εκατ. το 2020, κυρίως λόγω της μεγάλης μείωσης των πωλήσεων κατά το δεύτερο τρίμηνο του έτους, ενώ αναμένεται να διαμορφωθούν σε 6,1 εκατ. το 2021. Επιπλέον, το μέσο επιτόκιο στεγαστικού δανείου 30ετούς διάρκειας εκτιμάται ότι θα μειωθεί στο 3,3% το 2020 και στο 3,1% το 2021.

Ζώνη του Ευρώ (ΖτΕ)

Πληθωρισμός

Σύμφωνα με την τελική μέτρηση της Eurostat, ο πληθωρισμός, τον Απρίλιο, σε ετήσια βάση, υποχώρησε σε 0,3%, από 0,7%, τον Μάρτιο (Γράφημα 8). Η μέτρηση του Απριλίου είναι η χαμηλότερη από τον Αύγουστο 2016, ενώ υπολείπεται του στόχου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) για διατήρηση του ετήσιου πληθωρισμού κάτω αλλά πλησίον του 2% μεσοπρόθεσμα στη ΖτΕ. Ο δομικός πληθωρισμός (ΔΤΚ εξαιρουμένων των τιμών της ενέργειας, καθώς και των τροφίμων, των ποτών και του καπνού) υποχώρησε οριακά τον Απρίλιο στο 0,9%, από 1,0% τον προηγούμενο μήνα.

Η διαμόρφωση του πληθωρισμού στο 0,3% προήλθε από την ενίσχυση, σε ετήσια βάση, του ρυθμού αύξησης πρωτίστως των τιμών της κατηγορίας τρόφιμα-ποτά-καπνός (+3,6%) και των τιμών των υπηρεσιών (+1,2%) και δευτερευόντως των τιμών των βιομηχανικών αγαθών εκτός ενέργειας (+0,3%). Αντίθετα, οι τιμές της ενέργειας σημείωσαν ραγδαία πτώση, σε ετήσια βάση (-9,7%), ως απόρροια της σημαντικής μείωσης των τιμών του πετρελαίου (Γράφημα 9).

Οι υψηλότερες μετρήσεις του πληθωρισμού καταγράφηκαν στην Σλοβακία (+2,1%) και στην Αυστρία (+1,5%), ενώ οι χαμηλότερες στην Σλοβενία (-1,3%) και στην Κύπρο (-1,2%). Όσον αφορά στις μεγαλύτερες οικονομίες της ΖτΕ, ο πληθωρισμός στην Γερμανία και στην Γαλλία υποχώρησε στο +0,8% και στο +0,4%, αντίστοιχα, ενώ σημειώνεται ότι στην πλειονότητα των κρατών-μελών σημειώθηκε σημαντική μείωση του πληθωρισμού τον Απρίλιο, έναντι του Μαρτίου, καθώς και ότι σε πολλά κράτη καταγράφηκε αρνητικός πληθωρισμός.

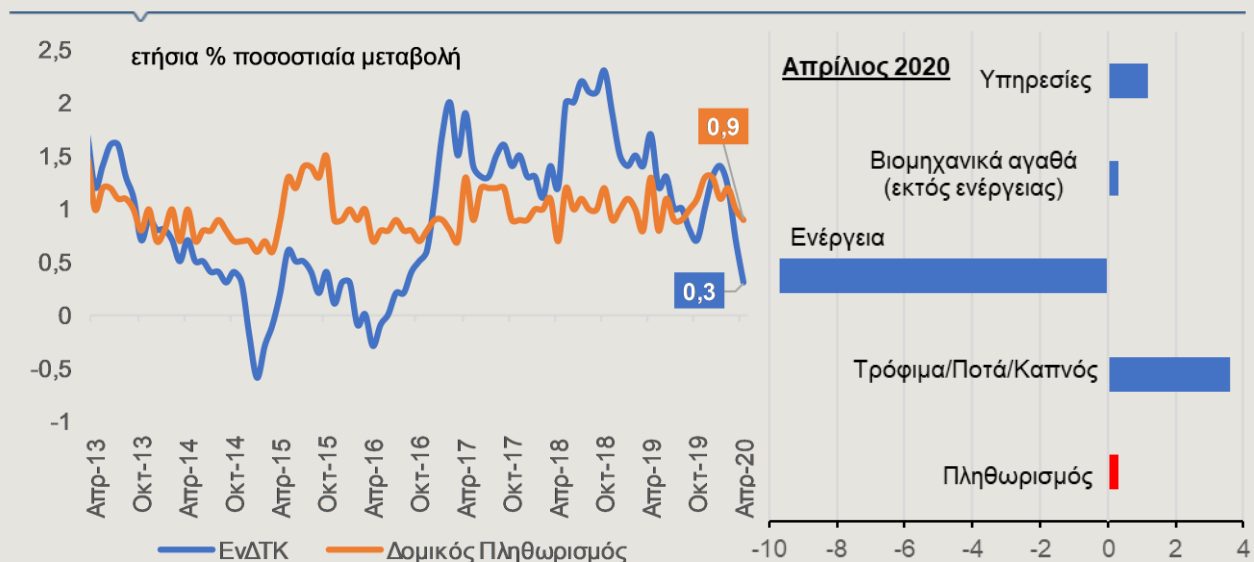
Η υποχώρηση του πληθωρισμού στη ΖτΕ υποδηλώνει ότι οι αρνητικές επιπτώσεις από την εξάπλωση του COVID-19 επηρεάζουν ήδη την ευρωπαϊκή οικονομία, περιορίζοντας την οικονομική δραστηριότητα και

ΓΡΑΦΗΜΑ 8

ΓΡΑΦΗΜΑ 9

Πηγή:
Eurostat

Εξέλιξη πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ), δομικού πληθωρισμού και ετήσια μεταβολή κύριων συνιστωσών

ασκώντας αποπληθωριστικές πιέσεις. Οι τιμές της ενέργειας κατέγραψαν έντονη πτώση από το ξέσπασμα του COVID-19. Είναι χαρακτηριστικό ότι η μέση τιμή του πετρελαίου τύπου Brent, το χρονικό διάστημα Μάρτιος-Απρίλιος, διαμορφώθηκε κατά 45,5% χαμηλότερα από τη μέση τιμή του Φεβρουαρίου, εν μέσω μειωμένης ζήτησης από την Κίνα, η οποία είναι ο μεγαλύτερος εισαγωγέας πετρελαίου, παγκοσμίως. Παράλληλα, η ιδιωτική κατανάλωση, η οποία συνιστά το 70% περίπου του ΑΕΠ, αναμένεται να μειωθεί δραστικά, καταγράφοντας αρνητικό ετήσιο ρυθμό μεταβολής, καθώς η ΖτΕ θα εισέλθει το 2020 σε βαθιά ύφεση. Τα πρόσφατα δημοσιευθέντα στοιχεία από την Eurostat είναι αποθαρρυντικά, καθώς το ΑΕΠ συρρικνώθηκε το πρώτο τρίμηνο του έτους κατά 3,8% και 3,2%, σε τριμηνιαία και σε ετήσια βάση, αντίστοιχα. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε πρόσφατη έκθεσή της (European Commission, Spring 2020 Economic Forecast), προέβλεψε σε δυσμενείς εκτιμήσεις για το ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης στη ΖτΕ, ως απόρροια των αρνητικών επιπτώσεων από την εξάπλωση του COVID-19. Συγκεκριμένα, εκτιμά ότι το ΑΕΠ στη ΖτΕ θα συρρικνωθεί κατά 7,7% το 2020, για να αυξηθεί κατά 6,3% το 2021. Υπενθυμίζεται ότι ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο 1,2% το 2019, έναντι 1,8% το 2018 και 1,5% το 2017, ενώ για το 2020 και το 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά τον πληθωρισμό στο 0,2% και στο 1,1%, αντίστοιχα.

ΑΓΟΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ & ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

Ισοτιμίες

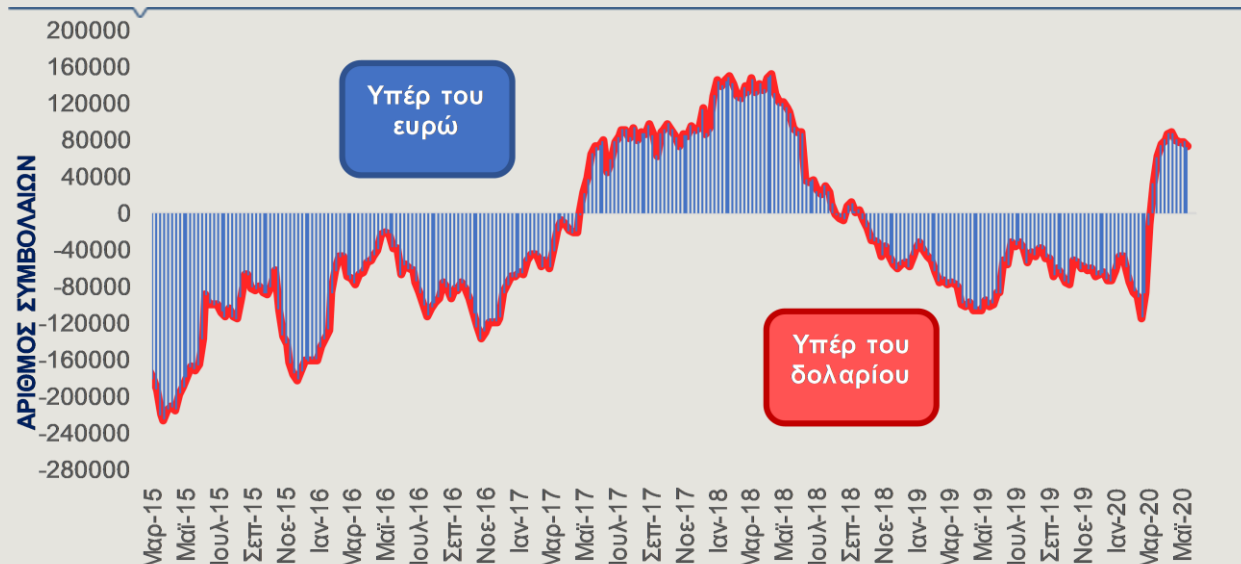
Σύμφωνα με τα στοιχεία του Χρηματιστηρίου του Σικάγου, οι συνολικές καθαρές τοποθετήσεις (αγορές μείον πωλήσεις) στην ισοτιμία ευρώ/δολάριο διατηρήθηκαν θετικές, την εβδομάδα που έληξε στις 19 Μαΐου. Οι θετικές θέσεις (υπέρ του ευρώ, "long") μειώθηκαν κατά 5.578 συμβόλαια, με αποτέλεσμα οι συνολικές καθαρές θέσεις να διαμορφωθούν στα 72.562 συμβόλαια, από 78.140 συμβόλαια, την προηγούμενη εβδομάδα (Γράφημα 10). Σημειώνεται ότι πρόκειται για την πρώτη εβδομαδιαία μείωση που καταγράφεται από τις 5 Μαΐου 2020.

Ευρώ (EUR/USD) ► Η ισοτιμία ευρώ-δολαρίου, στις 27 Μαΐου, στην Ευρώπη, διαμορφωνόταν περί τα 1,0998 EUR/USD, με αποτέλεσμα το ευρώ να σημειώνει, από την αρχή του έτους, απώλειες έναντι του δολαρίου (-1,9%), ενώ διαπραγματευόταν υψηλότερα κατά 6,3% από το χαμηλό που είχε καταγράψει στις 3 Ιανουαρίου 2017 (\$1,0342).

Ενισχυμένο εμφανίζεται το ευρώ έναντι του δολαρίου, έχοντας προσεγγίσει εντός της ημέρας το υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων δύο περίπου μηνών (1,1030 EUR/USD). Η άνοδος του ευρώ αποδίδεται στην τελική πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημιουργία ενός νέου Ταμείου Ανάκαμψης ύψους Ευρώ 750 δισ., μέσω του οποίου θα διοχετευτεί ρευστότητα υπό μορφή χρηματοδοτήσεων (Ευρώ 500 δισ.) και δανείων (Ευρώ 250 δισ.) σε κράτη και σε τομείς που έχουν πληγεί από την κρίση. Η τελική πρόταση, η οποία

ΓΡΑΦΗΜΑ 10

Specs θέσεις για μη εμπορικές/κερδοσκοπικές συναλλαγές

Πηγή:
CFTC, IMM

γεφύρωσε το χάσμα που υπήρχε μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας και των χωρών που διαφωνούσαν με την αρχική πρόταση, έγινε θετικά αποδεκτή από τους συμμετέχοντες στις αγορές, καθώς, μαζί με την προσδοκώμενη διεύρυνση του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού για την περίοδο 2021-27, συνιστούν μια σημαντική στήριξη των ευρωπαϊκών οικονομιών. Σημειώνεται ότι το ευνοϊκό περιβάλλον για το ευρώ διατηρήθηκε, παρά τις ανησυχίες για αναζωπύρωση της έντασης μεταξύ των ΗΠΑ και της Κίνας, με αφορμή τις εξελίξεις στο Χονγκ Κονγκ.

Παράλληλα, η προοδευτικά αυξανόμενη άρση των περιοριστικών μέτρων σε πολλές χώρες του πλανήτη έχει συμβάλει στη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος, κάτι που αντανάκλαται στη σημαντική άνοδο που καταγράφεται στις χρηματιστηριακές αγορές. Οι επενδυτές δείχνουν περισσότερο πρόθυμοι να αναλάβουν επενδυτικό κίνδυνο, με αποτέλεσμα να εξασθενίζει η ζήτηση για το δολάριο, το οποίο είχε βρεθεί στο επίκεντρο του αγοραστικού ενδιαφέροντος κατά το ξέσπασμα της πανδημίας COVID-19.

Ελβετικό Φράγκο (CHF) ► Το ευρώ καταγράφει κέρδη σε ημερήσια βάση, έναντι του φράγκου, κινούμενο στην περιοχή των 1,06792 φράγκων (27.05.2020). Το ευρώ σημειώνει, από την αρχή του έτους, απώλειες έναντι του φράγκου, της τάξης του 1,6%.

Βάσει των δημοσιευθέντων νομισματικών στοιχείων της Κεντρικής Τράπεζας της Ελβετίας (SNB), την προηγούμενη εβδομάδα, πιθανολογείται ότι υπήρξε παρέμβαση της στην αγορά συναλλάγματος για αποτροπή ενίσχυσης του φράγκου, καθώς το ποσό των μετρητών που οι εμπορικές τράπεζες της Ελβετίας είχαν καταθέσει στην SNB ανήλθε στα 679,9 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα που έληξε στις 22 Μαΐου, από 673,5 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα μέχρι και 15 Μαΐου. Η σημαντική αύξηση των καταθέσεων που καταγράφεται τις τελευταίες δεκατέσσερις εβδομάδες (περίπου 89,8 δισ. φράγκα) υποδηλώνει ότι η SNB προτιμά παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος (αγορές δολαρίων και ευρώ), παρά να μειώσει τα επιτόκιά της από το τρέχον επίπεδο του -0,75% (το χαμηλότερο παγκόσμια). Η αβεβαιότητα που έχει προκαλέσει η εξάπλωση της πανδημίας του COVID-19 έχει αυξήσει τη ζήτηση για το ελβετικό φράγκο, με την SNB να προσπαθεί μέσω των παρεμβάσεων της να αποτρέψει την περαιτέρω ανατίμησή του, καθώς μια τέτοια εξέλιξη εκτιμάται ότι θα έπληττε τις ελβετικές εξαγωγές. Οι συμμετέχοντες στην αγορά προβλέπουν ότι η SNB θα υπερασπιστεί την περιοχή του 1,05 EUR/CHF, η οποία προσεγγίστηκε στις 14 Μαΐου (1,0505 EUR/CHF), χωρίς ωστόσο να διασπαστεί καθοδικά, ενώ όσον αφορά στη νομισματική πολιτική, δεν αναμένουν περαιτέρω μειώσεις επιτοκίων.

Στερλίνα (GBP) ► Η στερλίνα, στις 27 Μαΐου, εμφάνιζε αρνητική εικόνα, καταγράφοντας ημερήσιες απώλειες τόσο έναντι του δολαρίου ΗΠΑ (1,2261 USD/GBP), όσο και έναντι του ευρώ (0,89772 GBP/EUR). Σημειώνεται ότι, από την αρχή του έτους, η στερλίνα καταγράφει απώλειες 6,1% έναντι του ευρώ και 7,5% έναντι του δολαρίου.

Σε κρίσιμη φάση εισέρχονται την ερχόμενη εβδομάδα οι διαπραγματεύσεις μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον καθορισμό της μελλοντικής εμπορικής τους σχέσης, με τις προσδοκίες, ωστόσο, να είναι περιορισμένες. Στη συνέχεια, θα υπάρξει αξιολόγηση από τις δύο πλευρές κατά πόσο έχει επιτευχθεί επαρκής πρόοδος, προκειμένου να καθοριστούν τα επόμενα βήματα, ωστόσο η πιθανότητα αδιεξόδου είναι ορατή. Η πορεία, συνεπώς, της στερλίνας είναι άμεσα συνυφασμένη με τις εξελίξεις σχετικά με το Brexit, με την προοπτική αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς συμφωνία να λειτουργεί επιβαρυντικά για το βρετανικό νόμισμα.

Επιπρόσθετα, αρνητικό για τη στερλίνα περιβάλλον δημιουργεί τόσο η όξυνση της αντιπαράθεσης μεταξύ των ΗΠΑ και της Κίνας, με αφορμή τις εξελίξεις στο Χονγκ Κονγκ, καθώς αυξάνει τη ζήτηση νομισμάτων που θεωρούνται ασφαλή καταφύγια, όπως το δολάριο, όσο και η προοπτική υιοθέτησης αρνητικών επιτοκίων από την Τράπεζα της Αγγλίας, για πρώτη φορά στην ιστορία της.

Σωρευτικά, η στερλίνα, από την ημέρα διεξαγωγής του δημοψηφίσματος στις 23 Ιουνίου 2016 (αποχώρηση/παραμονή από την Ε.Ε.), έχει διολισθήσει κατά 17,2% έναντι του δολαρίου και κατά 17,1% έναντι του ευρώ. Σε επίπεδο ανάληψης επενδυτικού κινδύνου, το ασφάλιστρο κινδύνου (CDS-Credit Default Swaps), πενταετούς διάρκειας, στις 27 Μαΐου, διαμορφωνόταν σε 33,3 μ.β., από 35,1, μ.β., στις 20 Μαΐου.

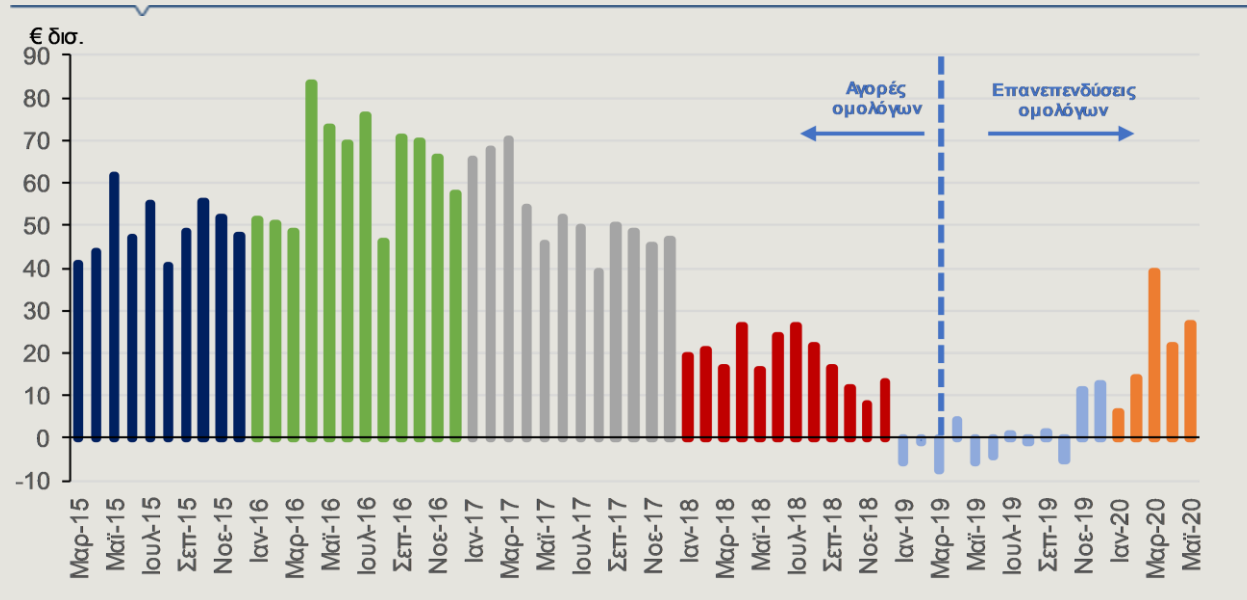
Αγορές ομολόγων – Χαρτοφυλάκιο κρατικών ομολόγων Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)

Η αξία του χαρτοφυλακίου κρατικών ομολόγων της ΕΚΤ (Γράφημα 11) που έχει προέλθει από την εφαρμογή του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης (QE), για την εβδομάδα μέχρι τις 22 Μαΐου, διαμορφώθηκε στα Ευρώ 2,217 τρισ. Η ΕΚΤ προέβη σε αγορές καλυμμένων ομολόγων, αξίας Ευρώ 1,03 δισ., σε πωλήσεις

Asset-Backed Securities, αξίας Ευρώ 377 εκατ. και σε αγορές εταιρικών και ασφαλιστικών ομολογιακών τίτλων, αξίας Ευρώ 1,18 δισ. Επιπρόσθετα, η ΕΚΤ, την περασμένη εβδομάδα, πραγματοποίησε αγορές αξίας Ευρώ 30,07 δισ., στα πλαίσια του νέου Έκτακτου Προγράμματος Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού, λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme - PEPP), με τη συνολική αξία του εν λόγω χαρτοφυλακίου να διαμορφώνεται περί τα Ευρώ 212 δισ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 11

Εξέλιξη αγοραπωλησιών κρατικών ομολόγων ανά μήνα από την ΕΚΤ

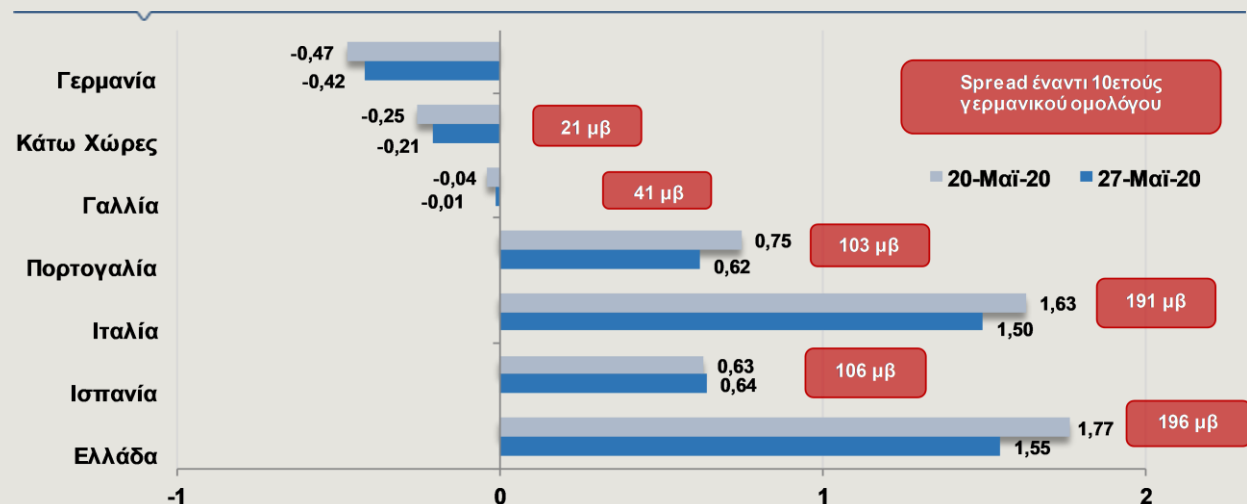

Στην ελληνική αγορά ομολόγων, το εύρος της απόδοσης του δεκαετούς κρατικού ομολόγου, λήξης 12 Μαρτίου 2029, με κουπόνι 3,875%, διαμορφωνόταν, τις πρωινές ώρες της 27^{ης} Μαΐου, μεταξύ 1,52%-1,63%. Η διαφορά απόδοσης μεταξύ του δεκαετούς ομολόγου της Ελλάδας και του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας (spread) υποχώρησε στις 196 μονάδες βάσης. Παράλληλα, η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας, ως σημείο αναφοράς του κόστους δανεισμού της Ζώνης του Ευρώ, διαμορφώθηκε στο -0,42% (Γράφημα 12).

Έντονα πτωτικά κινήθηκαν οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων των κρατών-μελών της περιφέρειας της Ευρωζώνης, στον απόηχο της τελικής πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημιουργία ενός Ταμείου Ανάκαμψης, ύψους Ευρώ 750 δισ., με προκαθορισμένη διάρκεια ζωής και στόχο την παροχή ρευστότητας στα κράτη και στους τομείς που έχουν πληγεί εντονότερα από την πανδημία του COVID-19. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα Ευρώ 500 δισ. θα χορηγηθούν με τη μορφή επιδότησης, τα υπόλοιπα με τη μορφή χαμηλότοκων δανείων, ενώ τα συνολικά κεφάλαια θα αντληθούν από τις κεφαλαιαγορές μέσω της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και η αποπληρωμή τους θα ξεκινήσει από το 2028. Παρόλο που δεν υπάρχει

ΓΡΑΦΗΜΑ 12

Αποδόσεις 10ετών ομολόγων (%) και spreads έναντι 10ετούς γερμανικού ομολόγου

οριστικό χρονοδιάγραμμα για την έναρξη λειτουργίας του νέου Ταμείου, καθώς απαιτείται η έγκριση των εθνικών κοινοβουλίων των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), οι συμμετέχοντες στις αγορές αξιολόγησαν ιδιαίτερα θετικά την τελική πρόταση, καθώς είναι η πρώτη φορά που η Ευρωπαϊκή Ένωση προβαίνει σε μία τόσο ισχυρή στήριξη των ευρωπαϊκών οικονομιών.

Παράλληλα, συνεχίζονται ομολογιακές εκδόσεις των κρατών-μελών της Ευρωζώνης, καθώς οι κυβερνήσεις σπεύδουν να εκμεταλλευτούν το νέο Έκτακτο Πρόγραμμα Αγοράς Στοιχείων Ενεργητικού λόγω της πανδημίας (Pandemic Emergency Purchase Programme - PEPP) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Το συνολικό ποσό του προγράμματος ανέρχεται σε Ευρώ 750 δισ., ωστόσο υπάρχει η προσδοκία ότι στην επόμενη συνεδρίασή της (4 Ιουνίου), η ΕΚΤ θα ανακοινώσει σημαντική διεύρυνση του ποσού, σε μια προσπάθεια περαιτέρω στήριξης των οικονομιών, καθώς, όπως δήλωσε η επικεφαλής της, το ΑΕΠ της Ευρωζώνης αναμένεται να συρρικνωθεί κατά 8%-12%, το 2020.

Το δεκαετές ομόλογο της Πορτογαλίας, στις 27 Μαΐου, κατέγραφε απόδοση 0,62%, της Ισπανίας 0,64% και της Ιταλίας 1,50%. Η διαφορά απόδοσης του δεκαετούς πορτογαλικού ομολόγου σε σχέση με την αντίστοιχη του γερμανικού υποχώρησε στις 103 μ.β., ενώ του δεκαετούς ιταλικού ομολόγου στις 191 μ.β. Η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου των ΗΠΑ διαμορφωνόταν στο 0,72%, στις 27 Μαΐου.

Η Ελληνική Οικονομία σε Αριθμούς

Ετήσια στοιχεία	2015	2016	2017	2018	2019	Ετήσιες Μεταβολές
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2010)	-0,4	-0,2	1,5	1,9	1,9	
Ιδιωτική Κατανάλωση	-0,2	0,0	0,9	1,1	0,8	
Δημόσια Κατανάλωση	1,6	-0,7	-0,4	-2,5	2,1	
Ακαθάριστες Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου	0,7	4,7	9,1	-12,2	4,7	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	3,1	-1,8	6,8	8,7	4,8	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	0,4	0,3	7,1	4,2	2,5	
Γεν. Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μεταβ., μ.ο. έτους)	-1,7	-0,8	1,1	0,6	0,3	
Ανεργία (% , μέσο έτους)	24,9	23,5	21,5	19,3	17,3	
Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ) *	0,6	3,5	3,9	4,4	4,3	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	175,9	178,5	176,2	181,2	176,6	
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-0,8	-1,7	-1,9	-2,8	-1,4	

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2018	2019			2019-20	Τριμηνιαία στοιχεία (% ετήσιες μεταβολές)
		Q2	Q3	Q4	Τελευταία διαθέσιμη περίοδος	
Οικονομική Δραστηριότητα (% ετήσια μεταβολή)						
Όγκος Λαν. Εμπορίου (εκτός καυσίμων-λιπ/κών)	1,6	-1,1	1,6	2,9	6,1 (Ιαν.-Φεβ. '20)	
Νέες εγγραφές Επιβατηγών Αυτοκινήτων	25,8	13,1	23,7	12,2	-32,3 (Ιαν.-Απρ. '20)	
Ιδιωτική Οικοδομική Δραστ/τα (όγκος σε χιλ. m³)	21,4	2,4	40,1	14,5	56,6 (Ιαν.-Φεβ. '20)	
Βιομηχανική Παραγωγή: Μεταποίηση	2,8	2,4	1,6	-1,1	1,5 (Ιαν.-Μαρ. '20)	
Δείκτες Προσδοκιών						
Δείκτης Υπευθ. Προμηθειών στη μεταποίηση PMI	54,1	54,4	54,4	53,8	29,5 (Απρ. '20)	
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	103,8	102,4	108,1	108,8	99,3 (Απρ. '20)	
Δείκτης Επιχ/κών Προσδοκιών στη Βιομηχανία	102,8	103,8	104,8	104,1	97,6 (Απρ. '20)	
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-44,0	-29,4	-11,7	-7,1	-32,6 (Απρ. '20)	
Πιστωτική Επέκταση, (% ετήσια μεταβολή, τέλος περιόδου)						
Ιδιωτικός Τομέας	-1,1	-0,2	-0,5	-0,6	0,1 (Μαρ. '20)	
Επιχειρήσεις (μη χρηματοπιστωτικές)	0,2	2,5	2,2	1,7	3,4 (Μαρ. '20)	
- Βιομηχανία	-0,6	-0,9	-1,3	0,4	4,5 (Μαρ. '20)	
- Κατασκευές	-0,6	0,2	0,7	-4,4	-3,7 (Μαρ. '20)	
- Τουρισμός	3,6	4,9	4,1	3,8	3,7 (Μαρ. '20)	
Νοικοκυριά	-2,2	-2,6	-2,9	-2,9	-2,9 (Μαρ. '20)	
- Καταναλωτικά Δάνεια	-0,8	-0,9	-1,1	-1,6	-1,7 (Μαρ. '20)	
- Στεγαστικά Δάνεια	-2,8	-3,1	-3,3	-3,4	-3,4 (Μαρ. '20)	
Τιμές και Αγορά Εργασίας						
Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μετ., μ.ο. περιόδου)	0,6	0,3	-0,1	0,1	-1,4 (Απρ. '20)	
Δκτ Τιμών Διαμερισμάτων, (% ετήσια μεταβολή)	1,8	7,7	8,3	7,5	7,5 (Δ' τρίμ.)	
Ανεργία (%)	19,3	17,3	16,9	16,5	16,1 (Φεβ. '20)	
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2010)	1,9	2,8	2,3	1,0	1,0 (Δ' τρίμ.)	
Ιδιωτική Κατανάλωση	1,1	0,0	0,6	1,8	1,8 (Δ' τρίμ.)	
Δημόσια Κατανάλωση	-2,5	9,8	0,1	-1,4	-1,4 (Δ' τρίμ.)	
Επενδύσεις	-12,2	-5,4	2,7	14,4	14,4 (Δ' τρίμ.)	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	8,7	5,2	9,2	1,0	1,0 (Δ' τρίμ.)	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	4,2	3,9	-2,8	-0,3	-0,3 (Δ' τρίμ.)	

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, IOBE, IHS Markit

* Χωρίς την επίπτωση της υποστήριξης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

Το παρόν δελτίο εκδίδεται από την Alpha Bank και έχει αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Οι πληροφορίες που περιέχει προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Alpha Bank και αποτελούν έκφραση γνώμης βασισμένη σε διαθέσιμα δεδομένα μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Το παρόν δεν αποτελεί συμβουλή ή σύσταση ούτε προτροπή για την διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες όπως, η γνώση, η εμπειρία, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι επενδυτικοί στόχοι ενός εκάστου των δυνητικών ή/και υφιστάμενων πελατών και δεν έχουν ελεγχθεί για πιθανή φορολόγηση του εκδότη στην πηγή ούτε και για άλλη, περαιτέρω, φορολογική συνέπεια εκ της συμμετοχής σ' αυτά. Επίσης δεν συνιστά έρευνα στον τομέα των επενδύσεων κατά την έννοια της ισχύουσας νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Η Alpha Bank δεν υποχρεούται να επικαιροποιεί ή να αναθεωρεί το δελτίο αυτό ούτε να προβαίνει σε ανακοινώσεις ή ειδοποιήσεις σε περίπτωση που οποιοδήποτε στοιχείο, γνώμη, πρόβλεψη ή εκτίμηση που περιέχεται σε αυτό μεταβληθεί ή διαπιστωθεί εκ των υστέρων ως ανακριβής. Τυχόν δε προβλέψεις επί του παρόντος δελτίου για την πορεία των αναφερόμενων σε αυτό οικονομικών μεγεθών αποτελούν εκτιμήσεις της Alpha Bank βασισμένες στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο δελτίο. Η Alpha Bank και οι θυγατρικές της, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοι αυτών δεν παρέχουν καμία διαβεβαίωση ούτε εγγυώνται την ακρίβεια, την πληρότητα και την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που διατυπώνονται στο παρόν ή την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένη χρήση και δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση ζημία θα μπορούσε τυχόν να προκύψει σε σχέση με οποιαδήποτε χρήση του παρόντος και των πληροφοριών που περιέχει εν όλω ή εν μέρει. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση αυτού του δελτίου ή τμήματός του πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει την Alpha Bank ως πηγή προελεύσεώς του